

Tájékoztató: növénytermesztés/állattenyésztés

Párhuzamos gazdálkodás

Általános előírások (2018/848, 9. cikk)

Az EU-bio rendeletek előírásai szerint az üzem egészét az ökológiai termelésre vonatkozó követelményeknek megfelelően kell irányítani.

Bizonyos feltételek mellett, a rendelet 9 cikk (7) pontjában foglaltaknak megfelelően lehetőség nyílik a párhuzamos gazdálkodásra. Állattartás esetén a párhuzamosság különböző állatfajok esetén lehetséges. Tenyésztett víziállatok esetén azonos fajok is tenyészthetők, amennyiben az elkülönítés biztosított. Növények esetén könnyen megkülönböztethető fajták termesztése esetén lehetséges.

A két üzemegység elválasztását mind fizikai szinten (területek, raktárak stb.), mind pedig a nyilvántartások szintjén meg kell valósítani. Ennek megfelelően fontos, hogy az üzem belüli anyagbeszerzés és -felhasználás mindkét egység esetében áttekinthető legyen. A gazdasági szereplők az előállítás, az elkészítés és a forgalmazás valamennyi szakaszában kötelesek elővigyázatossági intézkedéseket meghozni a rendelet 28. cikkének megfelelően.

Amennyiben a gazdaságban nem ökológiai állatokat is tartanak, a konvencionális állatokat, takarmányaikat megfelelően elkülönítve kell tartani. Kizárólag az ökológiai állatoktól különböző fajok tarthatók a konvencionális üzemegységben.

Párhuzamos termelés (2018/848, 9. cikk (8) bekezdés)

Egy gazdaságon belüli bio és konvencionális termelés az alábbi esetekben lehetséges:

(a) Legalább hároméves termesztési időszakot igénylő évelő növények esetében egymástól nem könnyen megkülönböztethető eltérő fajták vagy ugyanazon fajták is termesztettek, az alábbi feltételekkel:

- ✓ Átállási tervet kell készíteni és 5 éven belül be kell fejezni a konvencionális egység utolsó részének átállítását is.
- ✓ Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a két egységből származó termékek megfelelő elkülönítésének biztosítására.
- ✓ Az érintett termékek betakarítása előtt legalább 48 órával értesíteni kell a tanúsító szervezetet.
- ✓ A betakarítás befejezését követően tájékoztatni kell a tanúsító szervezetet a pontos betakarított mennyiségekről. Továbbá tájékoztatást kell adni a tanúsító szervezetnek arról, hogy milyen intézkedéseket tettek azért, hogy a megfelelő elkülönítés megvalósuljon.
- ✓ Az ültetvények átállási tervét a tanúsító szervezetnek jóvá kell hagynia és évente felülvizsgálni.

(b) Az eltérő fajokkal és fajtákkal kapcsolatban a 2018/848 rendelet (7) bekezdésének a) és b) pontjában megállapított követelmények nem alkalmazandók az alábbi esetekben:

- ✓ kutatóközpontok és oktatási központok
- ✓ palántanevelők és faiskolák
- ✓ vetőmag-előállítók
- ✓ nemesítő intézetek.

A gyakorlatban ez a következőt jelenti:

Egyéves és három évnél rövidebb tenyészidejű növényfajok esetében:

Párhuzamosság csak a kutatóközpontok és oktatási központok, a palántanevelők és faiskolák, a vetőmag-előállítók és a nemesítő intézetek esetében megengedett.

Évelő növények esetében azonos fajtaánál nem fordulhat elő párhuzamosság, tehát például nem lehet Gala alma az ökológiai és a párhuzamos egységben is. Ez alól kivétel, ha a gazdaság rendelkezik a tanúsító szervezet által jóváhagyott átállási tervvel, és a termesztésben érintett terület utolsóként átálló részén legfeljebb öt éven belül befejeződik az ökológiai termelésre való átállítás.

Speciális esetek: szántóföldi növények a bio egységben, gyepek a konvencionális egységben, vetéscserélő miatt takarmánytermesztés szántó területen. Ez elfogadható, de a takarmány konvencionális státuszú lesz.

Példák el nem fogadható párhuzamosságra:

Őszi búza/tavaszi búza, őszi árpa/tavaszi árpa, kamilla őszi vetésű/kamilla tavaszi vetésű, takarmánykukorica/silókukorica, gyepek/zöldtakarmány

Elfogadható esetek párhuzamosságra:

Lucerna vetőmagtermesztés céljára/vöröshere takarmányozási célra; ökológiai szántóföldi növénytermesztés/konvencionális gyümölcs vagy szőlő

Ökológiai és konvencionális víziállat tenyésztés (2018/848, II. melléklet, III. rész)

Az ökológiai és a nem ökológiai termelőegységeket megfelelően, a tagállamok által meghatározott minimális elkülönítési távolságok – amennyiben alkalmazandók – betartásával kell elkülöníteni. Az említett elkülönítési intézkedéseknek a természetes körülményeken, külön vízellátási rendszereken, a távolságokon, az ár-árpály viszonyokon, valamint az ökológiai termelőegység folyásirány szerinti vagy azzal ellentétes elhelyezkedésén kell alapulniuk. Az alga- és az akvakultúrás termelés nem tekinthető ökológiai, ha azt olyan helyeken vagy területeken végzik, amelyet a tagállamok hatásai ilyen tevékenységekre alkalmatlannak minősítettek.

A hatósági ellenőrzésekre és az illetékes hatóságok által meghozandó intézkedésekre vonatkozó kiegészítő szabályok (2018/848 rendelet 38. cikk)

(1) Az (EU) 2017/625 rendelet 9. cikk értelmében végzett hivatalos ellenőrzéseknek, amelyek célja az (EU) 2018/848 rendeletnek való megfelelés vizsgálata, az alábbiakra kell kiterjedniük:

a) ellenőrizni kell, hogy a gazdasági szereplők hoztak-e megelőző és elővigyázatossági intézkedéseket az előállítás, az elkészítés és a forgalmazás valamennyi szakaszában ((EU) 2018/848 rendelet 9. cikkének (6) bekezdésében és 28. cikkében említettek szerint)

b) ha a mezőgazdasági üzem nem ökológiai vagy átállási termelőegységeket is magában foglal, a nyilvántartások, valamint az érvényben lévő intézkedések, eljárások vagy szabályok ellenőrzése. Az ökológiai, az átállási és a nem ökológiai termelőegységeknek egyértelműen elkülöníthetőnek kell lennie (egységek által előállított termékek, és azok részére szánt anyagok és termékek). Ennek az ellenőrzésnek ki kell terjednie az olyan parcellák ellenőrzésére, amelyek esetében az

átállási időszak részeként visszamenőleges hatállyal elismerésre került egy korábbi időszak, valamint a nem ökológiai termelőegységek ellenőrzésére is.

c) ha a gazdasági szereplők egyidejűleg gyűjtik össze az ökológiai, az átállási és a nem ökológiai termékeket, ugyanott készítik el, tárolják vagy egyidejűleg szállítják azokat más gazdasági szereplőkhöz/, a nyilvántartások, valamint az érvényben lévő eljárások ellenőrzése során meg kell vizsgálni az alábbiakat:

- az egyes műveletek végrehajtására időben vagy térben elkülönülten került-e sor,
- olyan intézkedések kerültek-e bevezetésre, amelyek a megfelelő tisztítást és adott esetben a termékek kicserélését megakadályozzák,
- az ökológiai, átállási és nem ökológiai termékek mindenkor azonosíthatóak-e, és az előkészítési műveletek előtt/után is egymástól időben és/vagy térben elkülönülten tárolják-e.

A megfelelő elkülönítést a betakarítás idejére ütemezett részleges ellenőrzés során a tanúsító szervezet leellenőrizheti, melynek költsége partnerünket terheli.

A betakarítási munkálatokat lehetőség szerint az alacsonyabb státuszú (konvencionális) növényvel kell kezdeni, csak ennek elszállítását követően lehet megkezdeni az ökológiai státuszú termék betakarítását.